

L'acomplexament lingüístic

VÍCTOR ALEXANDRE

N'hi hauria prou que els catalans reflexionéssim una mica sobre el nostre comportament lingüístic quan viatgem a altres territoris per a adonar-nos del grau d'acomplexament que traspuem. No fa gaire, en una estada a l'illa de Sardenya, vaig poder constatar que eren majoria els catalans que utilitzaven l'espanyol per a parlar amb els nadius. En cap moment no s'aturaven a pensar que els nadius no en sabien, d'espanyol. Sense cap racionalització prèvia, donant per descomptat que el català els sonaria a xinès, s'adreçaven als cambres dels bars i restaurants sards en un espanyol de pa sucats amb oli. Paradoxalment, quan els cambres els preguntaven: «Són espanyols, oi?», els catalans, contrariats, contestaven amb orgull: «No, no. Nosaltres som catalans.» Con-

vençuts d'haver fet així un acte d'afirmació nacional, cap d'ells no s'adonava del desconcert que aquesta resposta creava en l'interlocutor. Si eren catalans, pensava el cambrer, per què no li parlaven en català? ¿No són totes dues, català i italià, llengües llatines, filles, per tant, d'un mateix tronc lingüístic?

Aquest complex d'inferioritat lingüística, que fa que molts catalans desertin de la seva llengua i usin l'espanyol cada cop que parlen amb estrangers, em va recordar l'anècdota protagonitzada per un periodista barceloní que, renunciant sistemàticament al català i adreçant-se en espanyol a un polític estranger que no coneixia cap de les dues llengües, va ser amonestat pel president Pujol per la seva incoherència davant les càmeres de televisió.

A Sardenya, però, en vaig veure de més grosses. Per exemple, la d'aquells catalans «universals» que, davant la mirada pensativa del cambrer, demanaven un *tenedor*, una *manzanilla* i una *servilleta*, sense adonar-se que haurien estat ràpidament entesos si s'haguessin expressat en català, ja que, ves per on, *forquilla* (*forchetta*), *camamilla* (*camomilla*) i *tovalló* (*tovagliolo*) són paraules gairebé idèntiques en italià. Va ser en un restaurant de l'Alguer, això no obstant, on un cambrer jove, d'uns vint-i-vuit anys, visiblement ofès, va avergonyir uns catalans demanant-los que li parlessin en català: «A l'Alguer parlem català», els va engaltar. No entenia, i tenia raó, per què els catalans renunciem a parlar en la nostra llengua fins i tot dintre els Països Catalans. ♦

CONVOCATÒRIA DE COL·LABORACIONS I ADHESIONS

MISCEL·LÀNIA D'ESTUDIS

Josep M. Marquès i Planagumà
DOCTOR JOSEP MARIA MARQUÈS I PLANAGUMÀ

Josep M. Marquès i Planagumà (Cruïlles 1939) és director de l'Arxíu Diocesà de Oirona. Des del punt de vista de la gestió documental, ha inventariat, publicat i posat a l'abast dels investigadors els rics fons de l'ADO.

A títol indicatiu, els àmbits de recerca de la miscel·lània seran els següents:

- Història de l'Església
- Història i història de l'art
- Arxivística i ciències documentals
- Estudis litúrgics i ciències religioses
- Patrimoni cultural

www.ddgi.cat/miscellaneamarques

Diputació de Girona | Plaça de l'Alfama | 17004 Girona

Pujada Sant Martí, 4-5, 17004 Girona · Tel. 972 185 000 · eiximenis@ddgi.cat